

13

N U T A R I M A S
/ parengtiniam tardymui sustabdyti /

Vilnius,

1973 m. liepos 12 d.

Valstybės Saugumo Komiteto prie Lietuvos TSR Ministrų Tarybos Tardymo skyriaus vyr. tardytojas kapitonas VILIMAS, išnagrinėjęs baudžiamosios bylos Nr. 324 medžiagą,

N U S T A T Ė:

Baudžiamoji byla iškelta 1972 metų spalio 17 dieną ryšium su kapitalistinių šalių radijo stočių pranešimais apie tai, kad turistai iš Lietuvos TSR Lienginas MORKUNAS pasiliko Italijoje ir ten paprašė politinio prieglobsčio.

Parengtinio tardymo nustatyta, kad L. MORKUNAS kilęs iš valstiečių, 1950 metais baigė Klaipėdos jūreivystės mokyklą, o 1959 m. Kijevo civilinės aviacijos institutą. Nuo 1964 metų dirbo Vilniaus konstravimo biure vedančiuoju konstruktoriumi, gamyklos direktoriumi, o paskutiniu laiku - gamybinio dispečerinio skyriaus viršininku. Buvo Biuro partinės organizacijos sekretoriaus pavaduotoju, liaudies kontrolės grupės pirmininku, Vilniaus partijos miesto Komiteto nariu. Darbe charakterizuojamas teigiamai.

MORKUNUI buvo leista dirbti visiškai slaptą darbą ir susipažinti su visiškai slaptais dokumentais. Kaip parodyta specialistų išvadoje L. MORKUNUI buvo žinomi gamykloje atliekami darbai ir gamyklos profilis, slaptos paskirties gamyklų adresai, susipažino su eile visiškai slaptų dokumentų, jis žinojo gaminių nomenklatūrą ir apintį kaip praeityje, taip ir artimiausioje ateityje. Įrodymų apie tai, kad L. MORKUNAS domėjosi ar rinko slaptas žinias, parengtinio tardymo metu negauta.

1972 metų rugpiučio mėnesį L. MORKUNAS kelis kartus buvo susitikęs su užsienyje gyvenančiais savo motinos seserimi Juze SADLECKIENE ir jos dukterimi Birute LITVINAS. Matę šiuos susitikimus liudytojai L.A. MORKUNIENE, M. MORKUNIENE, J. VAŽNEVIČIENE, A. PAPLAUSKAS parodė, kad L. MORKUNAS su šiais giminėmis kalbėjo visų giminų akivaizdoje, ko nors įtartino užsieniečių elgesyje, jų pokalbiuose su MORKUNU ir kitais jie nepastebėjo. Apie gyvenimą užsienyje jo pasakojo objektyviai, kad įkalbinėtų ką nors vykti gyventi į užsienį niekas iš liudytojų negirdėjo.

Tuo būdu įrodymų apie tai, kad prieš išvykdamas į Italiją L. MORKUNAS turėtų tikslą išduoti Tėvynę įrodymų negauta.

Su turistų grupe Italijoje L. MORKUNAS buvo nuo 1972 m. spalio 6 iki 15 dienos. Aplankė Milaną, Veneciją, Baloną ir Geniją. Liudytojas J. URNIEŽIUS parodė, kad Venecijoje, viešbutyje jam L. MORKUNAS pasakė, kad turi Valstybės Saugumo organų užduoti stebėti turistų elgesį kelionės metu. Toks uždavinys L. MORKUNUI, kaip aktyvistui, tikrai buvo duotas, tačiau grupės vadovas žinoti apie tai neturėjo.

15

paną. L. MORKŪNAS dingus Genujose pareiškė, kad apie L. MORKŪNĄ sužinos pirmoji, nes davė jam savo adresą ir telefono numerį.

L. MORKŪNAS dingo iš Genujos viešbučio naktį iš spalio 15 į 16-ją. Gyveno viename kambaryje su grupės vadovu URNIEŽIUMI. Spalio 16 dienos rytą URNIEŽIUS pastebėjo, kad viešbučio numeryje nėra MORKŪNO bei jo daiktų, nėra vakaro daiktai nebuvo pilnamoje sudėti į šeimdaną. Kada ir prie kokių aplinkybių L. MORKŪNAS išėjo iš viešbučio nustatyti nepavyko.

1972 metų spalio 17 dieną radijo stotys "Nemeckaja volna", "Kanada", "Ria", "Amerikos balsas" pranešė apie tai, kad Lienginas MORKŪNAS atvykęs į Genujos policiją ir paprašė politinio prieglobsčio, kartu pareiškė, kad nesutinka su "tarybinio režimu". Dienraštyje "Europos lietuvis" 1972m. spalio 31 dienos numeryje rašoma, kad MORKŪNAS atvykęs į Genujos policiją ir paprašė politinio prieglobsčio, sakęs, jog dirbęs raketų fabrike viršininku Vilniuje.

Čikagoje leidžiamame nacionalistų laikraštyje "Bražgas" 1972 m. spalio 24 d. numeryje, straipsnyje, pavadiname "Lienginas MORKŪNAS pasirinko laisvę", rašoma, jog jis Italijoje paprašė politinio prieglobsčio, būk tai pareiškęs: "negalėjau gyventi po dusinanu jungu, kuri Lietuvai uždėjo sovietinis valdymas". Kartu spausdinamas L. MORKŪNO fotomuotranka. Pateikus šią fotomuotranką liudytojui URNIEŽIUI, jis atpažino L. MORKŪNĄ ir parodė, kad turistinės kelionės metu L. MORKŪNAS buvo lygiai taip pat apsirengęs, kaip vaizduojama fotomuotrankoje.

Leidžiamame Kanadoje laikraštyje "Tėviškės šiburiai" Nr. 43 taip pat kartojami panašūs pranešimai apie L. MORKŪNO pasilikimą Italijoje.

Tuo metu byloje buvo surinkta pakankamai įrodymų, kurie davė pagrindą patraukti Lienginą MORKŪNĄ kaltinamuoju šioje byloje, L. MORKŪNAS kaltinamas tuo, kad atsisakė grįžti į TSRS, paprašė politinio prieglobsčio, skleidė tarybinę visuomeninę ir valstybinę santvarką šeminančius šmeižtiskus prasimanymus, išdavė valstybinę

16
paslaptį, t.y. nusikaltimo, numatyto Lietuvos TSR BK 62
straipsnio I dalimi, padarymu.

Indomama domėn tai, kad visi tardymo veiksmai,
kurios galime būti padaryti nesant akivaizdoje kaltinamojo
KORKUNO, byloje atlikti, je gyvenamoji vieta dabartinis metu
nešinėma, vadovaudamasis Lietuvos TSR BK 213 straipsniu, -

P U T A R I M A I:

Parengtinį tardymą baudžiamojoje byloje Nr. 354
sustabdyti, nes visi tardymo veiksmai, kurios galime būti
atlikti nesant patrakto šioje byloje kaltinamojo Liogino
KORKUNO, atlikti.

VALSTYBES SAUGUMO KOMITETO PRIE LTSR
MINISTRŲ TARYBOS TARYBOS ŠIRIAUS
VIR. TARDYTOJAS

kapitonas

(A. VILINAS)

Sutinka:

VALSTYBES SAUGUMO KOMITETO PRIE LTSR
MINISTRŲ TARYBOS TARYBOS ŠIRIAUS
VIRŠININKO PAVALDUOTOJAS

majoras

(V. KASYS)

VALSTYBES SAUGUMO KOMITETO PRIE LIETUVOS
TSR MINISTRŲ TARYBOS PIRMININKAS

generolas majoras

(J. PETKEVIČIUS)